

European Securities and
Markets Authority

Насоки

относно ръководния орган на пазарни оператори и доставчици на услуги за докладване на данни

Съдържание

1	Обхват.....	3
2	Определения	4
3	Цел	5
4	Задължения за спазване на препоръките и докладване.....	6
4.1	Статус на насоките.....	6
4.2	Изисквания към отчетността.....	6
5	Насоки относно ръководните органи съгласно член 45, параграф 9 и член 65, параграф 3 от MiFID II	6
5.1	Отделяне на достатъчно време: общи насоки.....	6
5.2	Отделяне на достатъчно време: изчисляване на броя директорски длъжности.....	8
5.3	Знания, умения и опит.....	9
5.4	Честност и почтеност	10
5.5	Независимост	12
5.6	Отделяне на достатъчни човешки и финансови ресурси за въвеждане в работата и обучение на членовете на ръководния орган на пазарни оператори	14
5.7	Многообразие	15
5.8	Поддържане на архив	16

1 Обхват

Кой?

1. Настоящите насоки се отнасят до националните компетентни органи, пазарните оператори и доставчиците на услуги за докладване на данни.

Какво?

2. Насоките, основаващи се на член 45, параграф 9 от Директива 2014/65/ЕС (ДПФИ II)¹ за пазарните оператори и на член 63, параграф 2 от същата директива за доставчиците на услуги за докладване на данни, уточняват изискванията, приложими за членовете на ръководните органи на пазарни оператори или доставчици на услуги за докладване на данни. Насоките, основаващи се на член 16 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 (Регламент за ESMA)², уточняват как следва да бъде документирана от пазарните оператори или доставчиците на услуги за докладване на данни (ДУДД) информацията, за да бъде предоставена на компетентните органи с оглед изпълнение на надзорните им задължения.

Кога?

3. Насоките се прилагат от 3 януари 2018 г.

¹ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349–496).

² Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

2 Определения

4. Освен ако не е посочено друго, термините, използвани в MiFID II, имат същото значение в настоящите насоки.

3 Цел

5. Целта на настоящите насоки е да се разработят общи стандарти, които да се вземат под внимание от пазарните оператори и ДУДД при назначаването на нови и при оценката на съществуващи членове на ръководния орган, и да се осигурят указания как следва да бъде документирана от пазарните оператори или ДУДД информацията, за да бъде предоставена на компетентните органи с оглед изпълнение на надзорните им задължения.

4 Задължения за спазване на препоръките и докладване

4.1 Статус на насоките

6. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 45, параграф 9 и член 63, параграф 2 от ДПФИ II, и насоки, издадени съгласно член 16 от Регламента за ESMA. В съответствие с член 16, параграф 3 от Регламента за ESMA компетентните органи и участниците на финансовите пазари трябва да положат всички усилия за спазването на насоките и препоръките.
7. Компетентните органи, за които се отнасят насоките, следва да ги спазват, като ги включат в своите надзорни практики, в това число в случаи, когато определени насоки в документа са предназначени преди всичко за участниците на финансовите пазари.

4.2 Изисквания към отчетността

8. Компетентните органи, спрямо които са приложими настоящите насоки, са длъжни да уведомят ESMA дали спазват или възнамеряват да спазват насоките, като изложат причини за неспазването им, в срок от два месеца от датата на публикуването им от ESMA на всички официални езици на ЕС, до: smk@esma.europa.eu. При липса на отговор до изтичането на този срок ще се счита, че компетентните органи не спазват насоките. На уебсайта на ESMA е публикуван образец на уведомление.
9. От пазарните оператори и доставчиците на услуги за докладване на данни не се изисква да отчетат дали спазват насоките.

5 Насоки относно ръководните органи съгласно член 45, параграф 9 и член 65, параграф 3 от MiFID II

5.1 Отделяне на достатъчно време: общи насоки

10. Пазарните оператори и ДУДД следва да имат писмена политика, която описва функциите и отговорностите на ръководния орган и предварително определя за всяка позиция цялостната длъжностна характеристика и времето, което се очаква да отдели бъдещият член на ръководния орган. Времето, което се очаква да отдели бъдещият член на ръководния орган, трябва да бъде адаптирано към функциите и

отговорностите, като се отчита по-специално дали става въпрос за директорска позиция с изпълнителни или неизпълнителни функции.

11. Когато едно лице бъде избрано да стане член на ръководния орган, времето, което се очаква да отдели за позицията това лице, следва да бъде писмено документирано, а пазарният оператор или ДУДД следва да изиска от потенциалния член да потвърди писмено, че може да посвети толкова време на ролята, включително и възможността да отдели допълнително време, когато пазарният оператор или ДУДД преминава през период на особено голяма активност. Ефективното назначение на позицията не трябва да се осъществява без такова писмено потвърждение от потенциалния член.
12. Когато едно лице бъде избрано да стане част от ръководния орган на пазарен оператор, който е значим от гледна точка на размера, вътрешната организация, както и от гледна точка на естеството, обхвата и сложността на неговата дейност, това лице следва да потвърди писмено, че отговаря на ограниченията за броя директорски длъжности, предвидени в член 45, параграф 2, буква а) от MiFID II.
13. Потенциалните членове следва да предоставят на пазарния оператор или ДУДД информацията относно:
 - а. директорски длъжности, заемани в други финансови и нефинансови дружества, включително и от името на юридическо лице или като заместник, посочен от член на ръководния орган за участие в заседания;
 - б. директорски длъжности, заемани в организации, които не преследват основно търговски цели;
 - в. други функции и професионални дейности в рамките на финансовия сектор и извън него, имащи значение от гледна точка на времето, което се очаква да се отдели за тях; и
 - г. естеството на неговите/нейните отговорности по която и да е от предходните точки.
14. Членовете на ръководния орган на пазарни оператори или ДУДД следва да уведомят пазарния оператор или ДУДД за всяка съществена промяна в информацията, предоставена съгласно предходната точка.
15. Документите, предвидени в точка 5.8 от настоящите насоки, следва да бъдат актуализирани всеки път, когато някой член уведоми пазарния оператор или ДУДД за промяна в неговите/нейните външни професионални ангажименти, и/или винаги, когато такава промяна стане известна на пазарния оператор или ДУДД. На базата

на това пазарният оператор или ДУДД следва да прецени способностите на члена по отношение на времето, което се очаква да отдели.

16. Комитетът за подбор на кандидати (където е създаден такъв) или ръководният орган в надзорната им функция следва да вземат предвид общото време, което членовете на ръководния орган са посочили, че трябва да отделят, използвайки участието в заседанията на ръководния орган като един от показателите за ангажираност.

5.2 Отделяне на достатъчно време: изчисляване на броя директорски длъжности

17. Когато една директорска длъжност включва едновременно изпълнителни и неизпълнителни функции, директорската длъжност следва да се счита за длъжност на изпълнителен директор.
18. Когато няколко директорски длъжности се считат за една директорска длъжност съгласно третия абзац на член 45, параграф 2, буква а) от ДПФИ II (директорски длъжности, заемани в рамките на една и съща група или предприятия, в които пазарният оператор притежава квалифицирано дялово участие), тази директорска длъжност следва да се счита за една длъжност на изпълнителен директор, ако включва поне една длъжност на изпълнителен директор. В противен случай тя следва да се счита за една директорска длъжност с неизпълнителни функции.
19. Всички директорски длъжности, заемани в предприятия, в които пазарният оператор притежава квалифицирано дялово участие, се считат за една директорска длъжност. Тази директорска длъжност следва да бъде добавена към директорската длъжност, заемана в пазарния оператор.
20. Всички директорски длъжности, заемани в дъщерни предприятия в рамките на една и съща група, и директорската длъжност, заемана в пазарния оператор, се считат за една директорска длъжност.
21. Когато дъщерни предприятия в рамките на една и съща група притежават квалифицирано дялово участие в други предприятия, директорските длъжности, заемани в тези предприятия, следва да се считат за една отделна директорска длъжност. Вследствие на това директорските длъжности, заемани в дъщерните предприятия, и директорската длъжност, заемана в пазарния оператор, следва да се считат за една директорска длъжност и директорските длъжности, заемани в предприятията – за друга отделна директорска длъжност.
22. Директорските длъжности, заемани в организации, които не преследват основно търговски цели, не следва да се вземат предвид при изчисляване на броя

директорски длъжности. Тези дейности обаче следва да се вземат предвид, когато се оценява времето, което е необходимо да отдели даденият член.

23. Организациите, които не преследват основно търговски цели, включват:
- а. благотворителни организации;
 - б. други организации с нестопанска цел; и
 - в. предприятия, създадени с единствената цел да управляват частните икономически интереси на члена на ръководния орган, при условие че не изискват ежедневно менажиране.

5.3 Знания, умения и опит

24. Пазарните оператори и ДУДД следва да гарантират, че ръководният им орган като цяло притежава управленската компетентност, необходима за изпълнението на неговата роля и неговите задължения, и достатъчно разбиране за дейността на фирмата и рисковете, произтичащи от нея, според мащаба на ръководния орган. Когато оценяват колективната пригодност на техния ръководен орган, пазарните оператори и ДУДД следва да вземат предвид най-малко следните сфери на познанието и експертни области:
- а. всяка от съществените дейности на пазарния оператор/ДУДД;
 - б. финансова отчетност;
 - в. стратегическо планиране;
 - г. управление на риска;
 - д. съответствие и вътрешен одит;
 - е. информационни технологии и информационна сигурност;
 - ж. местни, регионални и глобални пазари, където е приложимо;
 - з. регулаторната среда; и
 - и. управлението на (интер)национални групи и рисковете, свързани с груповите структури, където е приложимо.
25. На индивидуално ниво потенциалните членове на ръководния орган следва да имат актуално разбиране за дейността на пазарния оператор или ДУДД и свързаните с

нея рискове, за правилата за управление на пазарния оператор или ДУДД, за потенциалната позиция и отговорностите и, където е приложимо, за структурата на групата в степен, съразмерна с техните отговорности. Това включва и добро разбиране за онези области, за които отделният член не е пряко отговорен, но е колективно отговорен заедно с останалите членове на ръководния орган.

26. Относно образованието следва да се вземат предвид нивото и профилът на образование и дали то има отношение към финансовите услуги или дейности или някоя друга свързана област на познание, посочена по-горе (финансово отчитане, стратегическо планиране и пр.). За тази цел пазарните оператори и ДУДД следва да вземат под внимание както теоретичните знания и умения, придобити чрез образование и обучение, така и практическия опит, натрупан от потенциалния член на предходни позиции.
27. По отношение на практическия опит следва да се вземат предвид практическият и професионалният опит, придобити на ръководна длъжност през достатъчно дълъг период. При оценката могат да се вземат предвид краткосрочни или временни позиции, но те обичайно не са достатъчни за натрупване на адекватни експертни познания.

5.4 Честност и почтеност

28. Когато оценяват честността и почтеността на потенциален член на техния ръководен орган, пазарните оператори и ДУДД трябва да изискат и да проверят точността на документите, предвидени в член 4 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/571 на Комисията от 2 юни 2016 година относно лицензирането на доставчиците на услуги за докладване на данни, организационните изисквания към тях и публикуването на информация за сделките за ДУДД³ и по-специално следва да вземат предвид дали:
 - а. спрямо потенциалния член са постановявани неблагоприятни решения по производства за дисциплинарни нарушения от страна на регулаторен орган или държавен орган и дали спрямо него има открити такива производства, които още не са приключили;
 - б. спрямо потенциалния член са постановявани неблагоприятни решения по граждански съдебни производства във връзка с предоставянето на

³ Делегиран регламент (ЕС) № 2017/571 на Комисията от 2 юни 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти относно лицензирането на доставчиците на услуги за докладване на данни, организационните изисквания към тях и публикуването на информация за сделките (ОВ L 87, 31.3.2017 г., стр. 126).

финансови или информационни услуги или за неправомерно поведение или измама във връзка с управлението на дружество;

- в. потенциалният член е бил част от ръководния орган на дружество, по отношение на което е постановено неблагоприятно решение или наказание от страна на регулаторен орган или чиято регистрация или лиценз са били отнети от регулаторен орган;
 - г. на потенциалния член е било отказвано правото да извършва дейности, за които е необходима регистрация или разрешение от регулаторен орган;
 - д. потенциалният член е бил част от ръководния орган на дружество, което е било обявено в несъстоятелност или ликвидация по времето, когато съответното лице е заемало тази позиция или в рамките на една година след като е престанало да заема тази позиция;
 - е. на потенциалния член са били налагани глоби, дали му е била налагана временна забрана да упражнява професията или дейността си, дали е бил лишаван от правото да упражнява професията или дейността си или дали са му били налагани други наказания от страна на браншови органи за измама, злоупотреба или във връзка с предоставянето на финансови или информационни услуги; или
 - ж. потенциалният член е бил лишаван от правото да заема длъжността на директор или други управленски длъжности, дали е бил освобождаван от заеманата длъжност в дружество в резултат на неправомерно поведение или злоупотреба.
29. Членовете на ръководния орган следва незабавно да уведомят пазарния оператор или ДУДД за което и да било от обстоятелствата, описани по-горе, с оглед преоценка на тяхната пригодност.
30. Следва да бъдат взети под внимание съответните регистри за съдимост или административни регистри, поддържани съгласно националното законодателство, при отчитане на вида присъда или обвинение, нивото на обжалване, наложеното наказание, достигнатия етап на съдебния процес и ефекта от рехабилитацията. Трябва да се вземат под внимание съпътстващите формални обстоятелства, включително и смекчаващите такива, тежестта на съответното нарушение или административно или надзорно действие, периодът от време и поведението на члена след извършването на нарушението или административното или надзорно действие, и значимостта на нарушението или административното или надзорно действие за неговата роля.

5.5 Независимост

31. Членовете или потенциалните членове на ръководния орган на пазарен оператор/ДУДД следва да идентифицират и съобщават на ръководния орган за всички обстоятелства, които биха могли да доведат до конфликти на интереси, възпрепятстващи способността им да изпълняват задълженията си независимо и обективно и подлагащи ги на неправомерно въздействие поради:
- а. лични, професионални или икономически взаимоотношения с други лица (например акционери на съответния пазарен оператор или ДУДД или на конкурентен пазарен оператор или ДУДД);
 - б. позиции, заемани в миналото или в момента;
 - в. лични, професионални или икономически взаимоотношения с други членове на ръководния орган или висшето ръководство (или с други предприятия в рамките на групата);
 - г. други икономически интереси (напр. кредити към фирма на члена или потенциалния член); или
 - д. други интереси, включително семеен интерес, които могат да създадат действителен конфликт на интерес.
32. Идентифицирането на описаните в предходната точка обстоятелства, които биха могли да доведат до конфликти на интереси, следва да включва най-малкото това дали членът или потенциалният член:
- а. в момента е или в миналото е бил акционер, чието участие достига или надхвърля 5 % от правата на глас в пазарен оператор или ДУДД, или служител на акционер, чието участие достига или надхвърля 5 % от правата на глас в пазарен оператор или ДУДД, или лице, което по друг начин е пряко свързано с такъв акционер;
 - б. в момента заема или в последните 18 месеца е заемал длъжност с изпълнителни функции в пазарен оператор/ДУДД или друго предприятие в рамките на групата на пазарен оператор/ДУДД;
 - в. в момента е или в последните 18 месеца е бил на ръководен пост в ключов професионален съветник или ключов консултант на пазарен оператор или ДУДД или друго предприятие в групата на пазарен оператор или ДУДД, или служител, съществено свързан с предоставяната услуга;

- г. по отношение на ръководния орган на пазарни оператори – в момента е или в последните 18 месеца е бил акционер, чието участие достига или надхвърля 5 % от правата на глас, или член на ръководния орган на компания, която се търгува на този пазар;
 - д. в момента е или в миналото е бил съществен доставчик или клиент на пазарен оператор или ДУДД или друго предприятие в рамките на групата на пазарен оператор/ДУДД, служител на съществен доставчик или клиент или лице, което по друг начин е пряко или косвено свързано с такъв доставчик или клиент; и
 - е. в момента има или е имал други съществени договорни взаимоотношения с пазарен оператор/ДУДД или друго предприятие в рамките на групата на пазарен оператор или ДУДД, но не е бил член на ръководния орган.
33. Упоменаването на „пазарен оператор или ДУДД“ в предходната точка включва както пазарния оператор или ДУДД, чийто член или потенциален член е лицето, така и конкурентни пазарни оператори или ДУДД.
34. Наличието на обстоятелство, което би могло да доведе до възникване на конфликт на интереси, не означава автоматично, че даден член или потенциален член не може да бъде част от ръководния орган на пазарен оператор или ДУДД. Преди назначението пазарният оператор/ДУДД следва да оцени всички обстоятелства, които биха могли да доведат до конфликт на интереси, или действителните конфликти на интереси, по-конкретно с помощта на политиката на ръководния орган по отношение на конфликтите на интереси, описана по-долу, и да предприеме, където е уместно, смекчаващи мерки. Новите обстоятелства, които биха довели до конфликт на интереси, или действителните конфликти на интереси, възникнали след назначението, трябва да бъдат оповестени, а ръководният орган следва да одобри смекчаващите мерки.
35. Ръководният орган на пазарен оператор и ДУДД следва да има официална политика по отношение на конфликтите на интереси и обективен процес за осигуряване на съответствие за прилагане на политиката. Политиката следва да включва най-малко:
- а. задължението на всеки член да избягва във възможно най-голяма степен дейности, които биха могли да създадат конфликт на интереси;
 - б. примери за възникване на конфликти на интереси при лица, които са членове на ръководен орган;
 - в. стриктна процедура за преглед и одобрение, която да се прилага от членовете преди ангажирането им с определени дейности (например участие в друг

ръководен орган), за да се гарантира, че такава дейност няма да създаде конфликт на интереси;

- г. задължението на всеки член своевременно да оповестява всяко обстоятелство, което може да доведе до или вече е довело до конфликт на интереси, като отделя особено внимание на описаните по-горе обстоятелства;
 - д. задължението на всеки член да се въздържа от гласуване по всички въпроси, по които този член може да има конфликт на интереси или по които обективността на този член или способността му да изпълнява надлежно задълженията си към пазарния оператор/ДУДД са по друг начин компрометирани;
 - е. адекватни процедури за сделки със свързани лица, така че те да се извършват при справедливи пазарни условия; и
 - ж. начинът, по който ще процедира ръководният орган при случаи на неспазване на политиката.
36. Ръководният орган следва да гарантира, че политиките по отношение на конфликтите на интереси на пазарния оператор и ДУДД са публично оповестени. Националните компетентни органи следва да бъдат уведомявани за идентифицираните съществени конфликти на интереси и за смекчаващите мерки, предприети от ръководния орган.

5.6 Отделяне на достатъчни човешки и финансови ресурси за въвеждане в работата и обучение на членовете на ръководния орган на пазарни оператори

37. Отделните членове на ръководния орган на пазарния оператор следва да бъдат пригодни и да запазят своята пригодност за заеманата позиция, включително чрез обучение. Пазарните оператори следва да приемат политика за въвеждане в работата на членовете на техния ръководен орган. Пазарните оператори следва да подпомагат членовете за поддържане на информираността им за дейността на пазарния оператор, неговата структура, бизнес модел, рисков профил, регулаторна среда и правила за управление и за ролята на членовете в тях. Пазарните оператори следва също да предвидят подходящи общи и, ако е уместно, индивидуални програми за обучение, за да се гарантира, че всички членове са добре информирани. Политиката за обучение трябва също така да насърчава информираността по отношение на многообразието в ръководния орган.

38. Политиката за обучение трябва да бъде приета от ръководния орган в надзорната му функция. Ръководният орган следва да ангажира в процеса и Комитета за подбор на кандидати, ако е създаден такъв.
39. Политиката за обучение следва да описва:
- а. целите на въвеждането в работата и обучението на ръководния орган, поотделно за управленската и за надзорната функция, и, където е уместно, конкретни позиции според специфичните им отговорности и ангажираността им в комитети;
 - б. отговорностите за разработването на подробна програма за обучение;
 - в. наличните финансови и човешки ресурси, за да се гарантира, че въвеждането в работата и обучението могат да бъдат извършени съгласно политиката; и
 - г. ясна процедура, чрез която всеки член на ръководния орган може да поиска въвеждане в работата или обучение.
40. Политиката и програмите за обучение трябва да се осъвременяват редовно и да отчитат промените в управлението, стратегията, обхванатите продукти и другите свързани процеси, както и промените в приложимото законодателство и пазарните тенденции.
41. Пазарните оператори следва да прилагат процедури за оценка с цел преглед на ефективността на предоставяното обучение.

5.7 Многообразие

42. Пазарните оператори следва, в съответствие с естеството, обхвата и сложността на дейността им, да разработят политика за подбор и насърчаване на многообразието, за да гарантират, че при избора на членове на ръководния орган се вземат предвид широк набор от качества и умения. С оглед на това тази политика следва да определя конкретни цели по отношение на многообразието.
43. Пазарните оператори следва да определят цел за представителство на по-слабо представения пол.
44. Политиката за назначаване на персонал и насърчаване на многообразието следва да посочва най-малко образование и професионален опит, пол, възраст и географски произход с цел да се постигне разнообразие на мнения и опит. Без да се засяга националното право, политиката за насърчаване на многообразието

следва да посочва географския произход, в случай че пазарният оператор развива дейност в рамките на повече от една юрисдикция.

45. Без да се засяга националното право, политиката за подбор и насърчаване на многообразието може да предвижда представителството на служителите и работниците в ръководния орган с цел да се добави различна гледна точка и реално познаване и опит в дейността, извършвана от пазарния оператор.
46. Процедурите за подбор на пазарните оператори следва да гарантират, че кандидатите, избрани да станат членове на техните ръководни органи, покриват поне една от описаните по-горе области на многообразие, която понастоящем не е представена в ръководния орган. Пазарните оператори не трябва да подбират членове на ръководния орган с единствената цел да увеличат многообразието в ущърб на функционирането и пригодността на ръководния орган като цяло или за сметка на пригодността на отделните членове на ръководния орган.
47. ДУДД могат да прилагат описаните по-горе насоки по отношение на многообразието, особено в случаите, когато естеството, обхватът и сложността на дейността им и размерът на техния ръководен орган са сравними с тези на пазарен оператор.

5.8 Поддържане на архив

48. Без да се засяга приложимото законодателство за защита на данните, пазарните оператори и ДУДД следва да документират и съхраняват за срок от поне пет години на траен носител и да предоставят по искане на националния компетентен орган най-малко следното:
 - а. писмената политика, която описва функциите и отговорностите на управленската роля;
 - б. писмено потвърждение от потенциалния член, че е в състояние да отговори на изискванията, свързани с позицията;
 - в. информацията, предоставена от члена или потенциалния член на ръководния орган относно други директорски длъжности, функции или професионални дейности, които биха могли да повлияят на неговата/нейната способност да отделя достатъчно време на ръководния орган;
 - г. информацията, предоставена от члена или потенциалния член на ръководния орган по отношение на неговите/нейните знания, умения и опит;

- д. оценката по отношение на знанията, уменията и опита на ръководния орган като цяло;
- е. предоставените или получените документи във връзка с оценката на честността и почтеността на члена или потенциалния член на ръководния орган;
- ж. предоставените или получените документи във връзка с оценката на независимостта на члена или потенциалния член на ръководния орган;
- з. писмена политика по отношение на конфликтите на интереси и съответната процедура за прилагане на политиката;
- и. публично оповестяване и/или предоставяне на надзорните органи на политиките по отношение на конфликтите на интереси и на съществените конфликти на интереси;
- й. политиката на пазарните оператори за въвеждане в работата и обучение на членовете на ръководния орган;
- к. политиката за назначаване на персонал и насърчаване на многообразието; и
- л. документация от процедурите за подбор във връзка с изискванията, съдържащи се в настоящите насоки.